

PROSJEKT PURA: “VANNOMRÅDE BUNNEFJORDEN MED ÅRUNGEN- OG GJERSJØVASSDRAGET”

Til stede: Ellen Hougsrud, Landbrukskontoret i Follo, leder av gruppen, møteleder
Eli Moe, Frogn Kommune
Anne-Marie Holtet, Ski kommune
Arnt Øybekk, Ås kommune
Andrew Michael Bennett, Nesodden kommune
Randi Aamodt, Oppegård kommune
Toril Giske, VAV, Oslo kommune
Helge Lorentzen, Miljøvern avdelingen, Fylkesmannen
Anita Borge, prosjektleder PURA

Forfall: Anna-Lena Beschorner, VAV, Oslo kommune
Elisabeth Strandbråten Rødland, Statens vegvesen

Møtegruppe: **Temagruppe Biologi/Limnologi**
Møtested: Lille sal, kulturhuset i Ås
Møtetid: **Onsdag 04.09.2013. Kl.08:30-11:30** (inkl. lunsj)
Referent: Eli Moe
Neste møte: 04.12.2013

Sak nr.	Tema	Vedtak / oppfølging	Ansvarlig
1	Referat fra møte 26.02.2013	<p>Kommentar til utsendt referat tatt til følge. Etterskrift under sak nr. 2 tatt ut. Referat som utsendt med møteinnkallingen godkjent. Legges ut på web-siden.</p> <p>Foreslått etterskrift omhandlet ny leder av gruppen; Etter møtet 26.02. hadde Ida Egge Johnsen prisverdig sagt seg villig til å påta seg ledelsen av gruppen. Ida har etter dette sluttet i sin stilling i Oppegård. Ellen Hougsrud er ny leder av gruppen, etter at hun gikk tilbake til sin vanlige jobb da ny landbrukssjef ble tilsatt.</p>	Anita

2	<p>Årsrapport for vannkvalitetsovervåkingen 2012 – status</p>	<p>Årsrapport 2012 er av ulike grunner forsinket (opprinnelig frist var 1.mars 2013). Anne-Marie, Anita og Knut Bjørnskau har holdt i dialogen med NIVA. Et utkast av årsrapporten ble oversendt temagruppens leder 03.09.2013.</p> <p>Rapporten mangler fortsatt sammendrag. God, men svært omfattende rapport. Viktig at sammendraget blir godt og lesbart. Det vil utarbeides et kortfattet sammendragsdokument for opptrykk. Fullversjonen legges kun ut på nettsiden til PURA.</p> <p>Årsrapport sendes ut til gruppen for kommentarer.</p> <p>Ellen, Anne Marie, Anita og Knut Bjørnskau utarbeider forslag til sammendragsdokument. Dette sendes temagruppen for kommentar før opptrykk.</p>	<p>Anne-Marie Anita Ellen</p>
3	<p>Vannkvalitetsovervåking i PURA fra 2014.</p>	<p>Prosjektgruppen ga i møte 13.06.2013 temagruppen mandat til å vurdere videre overvåking i PURA fra 2014</p> <p>NIVA har gjennomført overvåkingen i 2012 og 2013 (overvåking + rapportering). Kostnad, ca. 800'.</p> <p>Jfr. overvåkingsprogrammet skal undersøkelser av fisk gjennomføres i 2014 (+350') og bunndyr i 2015 (+180').</p> <p>Det er gjennomført fiskeundersøkelser i 2011 og 2012. Kreps tas først i 2013. Det bør vurderes om fisk skal kuttes ut i 2014. Det kan også være aktuelt med færre prøvepunkt/reduert hyppighet/ færre parametere.</p> <p>NIVA har opsjon på 1+1 år. Vi er i utgangspunktet bundet av overvåkingsprogrammet som ligger til grunn for avtalen. Kontraktsvilkår bør likevel kunne forhandles dersom opsjon skal innløses. Det gjennomføres et møte med NIVA der Anne-Marie, Anita og Knut Bjørnskau deltar.</p> <p>Oppegård kommune har i e-post til prosjektleder datert 28.06.2013 bedt om at Gjersjøen og Kolbotnvannet tas inn i overvåkingsprogrammet mht. biologiske parametere, dvs. månedlige prøver. Anne-Marie, Anita og Knut Bjørnskau vurderer</p>	<p>Anne-Marie Anita</p>

		<p>om dette er hensiktsmessig og gir tilbakemelding til Oppegård kommune.</p> <p>Randi tar en avklaring internt i sin kommune vedr. forslaget i e-post av 28.06.2013. Blant annet må fordeling av kostnader avklares.</p>	Randi
4	<p>Bioforsk Rapport Vol. 8 Nr. 57 2013: Test av modeller for næringsstoffavrenning på Skuterudfeltet.</p>	<p>På bakgrunn av Bioforsk-rapporten ga prosjektgruppen i møte 13.06.2013 temagruppen mandat til å diskutere fremtiden for modellen Limno-Soil i PURA. PURA har benyttet LimnoSoil i flere år. Modellen er rimelig og anvendelig i bruk. Bioforsk-rapporten viser imidlertid at modellen underestimerer fosfortapene. Dersom modellen skal benyttes videre bør den justeres så man oppnår et bedre presisjonsnivå.</p> <p>Bioforsk-rapporten er benyttet for å avgjøre hvilken modell som skulle kjøres for samtlige vannområder i vannregion 1. Kostnader til rapporten deles derfor 50:50 mellom PURA og vannregionmyndigheten. På bakgrunn av Bioforsk-rapporten kjøres Agricat for hele vannregionen. PURA får dermed en "fersk" Agricat-kjøring i løpet av høsten, og resultatene kan sammenlignes med Limno-Soil-modellen. Dette vil gi grunnlag for valg av modell i PURA.</p> <p>Det viktigste for forvaltningen er å se utviklingstendensene/trendene. Samtidig skal det rapporteres med så presise verdier som mulig.</p> <p>Ellen/ Anita tar kontakt med Tore Krogstad mht. mulighet for å optimalisere Limno-Soil-modellen.</p>	Ellen Anita
5	<p>Limno-Soil-prosjektet: Integrert, langsiktig vann- og jordovervåking</p>	<p>Endelig rapport datert 15.09.2012 er tidligere diskutert i temagruppen. Det ble bestilt et ekstrakt av rapporten der det tydeligere gikk frem hva PURA kan benytte videre for å overvåke effekter av landbrukstiltak, iht. prosjektbeskrivelse av desember 2010.</p> <p>Tore Krogstad vil utarbeide et slikt ekstrakt innen utgangen av september 2013. Ekstraktet behandles på neste møte i temagruppen.</p>	Ellen

6	<p>UMB-prosjekt "Årungens trofiutvikling og eksponering for miljøgifter – endringer med tiden – "referansetilstand" – studert ved sedimentanalyser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Masteroppgaven fra Turid Snuggerud: "Miljøstatus i Årungen studert ved 137 Cs-datering og sedimentanalyser av C, N, P, S, Cu, Fe, Mn, Zn og Pb" • IPM-rapport Nr. 2 2013 	<p>PURA har bidratt med midler for gjennomføring av prosjektet, og IPM-rapporten utgjør sluttleveransen til PURA.</p> <p>UMB ved Gunnhild Riise inviteres til neste møte i temagruppen for en presentasjon av rapporten. UMB utfordres særskilt til å omsette resultatene i rapporten til anbefalinger for PURAs videre arbeid med effektive tiltak.</p>	Anita Ellen
7	<p>UMB-prosjekt "Faktorer som regulerer primærproduksjon/ algebiomasse i Årungen og Østensjøvann - supplement til ordinær vannkvalitetsovervåking - forstudie" – Status Saksdokument: Prosjektbeskrivelse/søknad fra UMB av 14.05.2013.</p>	<p>PURA har finansiert forprosjekt i 2013, kr 80 000.</p> <p>Prøvetaking slutføres i løpet av høsten.</p> <p>Kostnad og finansiering for videreføring av prosjektet er ikke avklart. Det er usikkert om Fylkesmannen kan bidra med en delfinansiering av prosjektet fra 2014. PURA vurderer å rette en henvendelse til kommunene Ås, Ski og Frogn med forespørsel om finansiering – "spleise-lag". Søknad til Vannforsk bør også vurderes. Randi/ Anita sjekker nærmere.</p> <p>UMB må gi endelig kostnadsramme for årene 2014-2017.</p>	Anita Randi Anita Anita
8	<p>Prosjekt utfiske i Østensjøvann – status</p>	<p>UMB-rapport etter prøvofiske anbefaler utfisking av mort (ca. 7 tonn) samt noen størrelsesklasser gjedde som et innsjørestaurerende tiltak i Østensjøvann. Ulike oppfatninger i fagmiljøene/ forvaltningen, effekt/etikk.</p> <p>Prosjektgruppen har vedtatt at fagmiljø/myndigheter skal inviteres til dialog. Arbeidsgruppe for program til fagdag/møte: Randi, Arnt og Anita. Anita tar kontakt og avtaler tidspunkt.</p> <p>Status tilskudd; 30' fra AFK, muntlig tilsagn 50' fra FM. Avslag fra Miljødirektoratet (DN/Klif). Ikke tilstrekkelig til gjennomføring.</p>	Anita

		<p>Prosjektbeskrivelse ikke ferdigstilt pga. uavklart finansiering / behov eller aktualitet for gjennomføring. Behov for avklaringer med FM vedr. vernebestemmelser. Avsetning av fisken må også avklares.</p> <p>Første aksjonspunkt for prosjektet er fagdag med aktuelle miljøer. Dersom det etter dette er aktuelt å gjennomføre et utfiske: Budsjett og finansiering må på plass.</p>	
9	Revidert tiltaksanalyse for PURA 2013 – status	<p>Norconsult er valgt som konsulent for arbeidet med revidering av tiltaksanalysen fra 2009. TAR (tiltaksanalyseredaksjon) samarbeider med konsulenten. Anita redegjorde for status:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fosforregnskap gjennomført. Avlastningsbehov beregnes - vanntyper bestemt - miljømål/klassegrenser bestemmes - oppdatering av data i Vann-nett gjennomført - dialog med sektormyndigheter forberedes (Statens vegvesen, NVE, Jernbaneverket) - benytte de nasjonale verktøyene så langt det lar seg gjøre – i den versjonen de nå foreligger <p>Krav til medvirkning: Åpent møte planlagt til 17.09.2013. Invitasjon sendes ut bredt. Media inviteres også. Paneldebatt til slutt. Solveig Schytz inviteres som politiker-representant til debatten (leder av Akershus venstre og leder for Hovedutvalg for plan, næring og miljø i fylkestinget, Akershus).</p> <p>Utkast til revidert tiltaksanalyse klart i begynnelsen av november. Forankring i prosjektet før endelig oversendelse til vannregionmyndigheten innen 30.11.2013. Mal er under utarbeidelse hos vannregionmyndigheten.</p> <p>Tiltaksanalysene fra alle vannområdene i vannregion 1 danner grunnlaget for forvaltningsplanen med tiltaksprogram. Forvaltningsplanen skal behandles politisk på fylkesnivå.</p>	Anita

10	Miljøgiftprosjektet i regi av Fagrådet for vann- og avløpsteknisk samarbeid i indre Oslofjord – status	Rapporten ferdigstilles i slutten av september. Konklusjoner fra rapporten vil få betydning for arbeidet med miljøgifter i PURA. Rapporten vil blant annet gi forslag til hvilke miljøgifter som bør overvåkes.	Anita
11	Veiprosjekter:	<ul style="list-style-type: none"> • Reguleringsplan for utbygging av E18 Retvedt (Østfold grense) - Vinterbro Fra PURA deltar følgende i dialogmøter med Statens vegvesen: Stig Bell, Knut Bjørnskau, Lars Martin Julseth og Anita. <p>Generelt om utbyggingsprosjekter: Anne-Marie/ Randi/ kommunenes planansvarlige holder PURA løpende orientert om status / møter i utbyggingsprosjekter. PURA deltar på møter sammen med representanter fra eierkommunene.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rensing av tunellvaskevann fra Nordbytunellen ved Vassum <p>Pilotprosjekt planlagt for rensing av tunellvaskevann fra Nordbytunellen ved Vassum. Prosjektet er beskrevet i mail fra Statens vegvesen av 15.08.2013, vedlagt møteinnkallingen.</p> <p>Pilotanlegget for rensing av tunellvaskevannet planlagt klart i begynnelsen av 2014. Testes ut i 2014 og noen år framover. Dersom det fungerer vil det bygges anlegg som tar alt vaskevann fra tunellen.</p> <p>Vegvesenet inviteres til å presentere prosjektet i PURA. Presentasjonen kan være aktuell for flere vannområder, og de inviteres til møtet.</p> <p>Generelt; Det er viktig at PURAs mandat tydeliggjøres i høringsuttalelser og at det er avklart i prosjektgruppen hvilke saker PURA skal avgi uttalelse til. Dette er rutine i PURA.</p>	<p>Anita</p> <p>Anne-Marie Randi Eli Arnt Andrew</p> <p>Ellen Anita</p> <p>Anita prosjekt- gruppen</p>
12	Øvrige orienteringssaker	<ul style="list-style-type: none"> • Mulighet til å søke om midler fra Akershus fylkeskommune (medvirkning, kunnskapsinnhenting): PURA søker om midler for utarbeidelse av tiltaksanalysen og aktiviteter i forbindelse med forankring av denne, internt og eksternt. 	Anita

		<ul style="list-style-type: none"> • Mulighet til å søke om midler fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus: PURA søker om midler for gjennomføring av bunndyrundersøkelser og overvåking av effekter av salting av veier. Kopi av søknad ble utdelt i møtet og oversendes elektronisk sammen med referatet 	
13	<p>Åpen diskusjon om temagruppens rolle:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rolle og oppgave - Behov i prosjekt PURA - Antall møter og hyppighet - Ønsker og tanker i gruppen 	<ul style="list-style-type: none"> - Temagruppen jobber godt og ambisiøst. Ønsker å gjøre en forskjell, også som sparringpartner / fagnettverk for fylkesmannen. - For at gruppen skal fungere må hele gruppen delta, ikke bare prosjektleder/gruppeleder. Her har hver og en et ansvar. - Gruppen har også funksjon som nyttig fagnettverk for utveksling/oppdatering innen faget. - Viktig at prosjektgruppen gir temagruppen tydelige mandat - Resultatet av arbeidet i temagruppen vil også andre vannområder kunne dra nytte av - Fokus må i neste fase vris fra dokumentasjon til tiltak <i>og gjennomføring</i> 	